Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

-140
3086

Axel Madsen:
Livets Gang
1911.

LIVETS GANG

AF

AXEL MADSEN

PRIS 25 ØRE

LIVETS GANG

AF

AXEL MADSEN

1911

POUL SØNDERGAARDS BOGTRYKKERI

ODENSE

INDHOLD:

1. Barndomshjemmet.
2. Ud at tjene.
3. Fuld af Utøj og Snavs.
4. Til Odense.
5. I Hovedstaden.
6. Mellem Bondefangere og Skurke.
7. At betle for sit Brød.
8. I Odense.

Barndomshjemmet.

I en af Fyens smukkeste og frodigste Egne, mellem yndige Frugthaver og frodige Kornmarker blev jeg født, trods al Naturens Storhed i et meget fattigt Hjem. Min Fader var Arbejdsmand og maatte fra den tidlige Morgen til den sene Aften arbejde for Egnens Storbønder for derved at tjene saa meget, at han kunde slæbe sig igennem Livet med sin Familie. Vort Hjem var et langt, gammelt faldefærdigt Hus, hvori der boede tre Familier. Min Faders Lejlighed laa i Midten af Huset og bestod af en lille Stue og et Hummer, som vi kaldte for Køkken, skønt der hverken var Komfur eller hvad der ellers hører til i et Køkken. I Stuen lavedes Mad og spistes, og der sov vi alle. Vi var ialt ti Børn, otte Drenge og to Piger. I min første Barndom husker jeg, hvorledes min Moder maatte hjælpe til at tjene Føden til os ved at gaa ud at vaske. Ak, hvor det skar i mit lille Barnehjerte, naar jeg om Aftenen saa hende komme bleg og dødtræt hjem fra Arbejde, og hvor kunde hun trænge til at faa rigtig hvilet ud, men det var der ikke Tid til; der var mangt og meget i Hjemmet, som raabte paa hendes aldrig hvilende Hænder. I Stuen skulde der fejes og støves af, vi Børn skulde i Seng og Fader skulde have Mad; naar vi saa alle var gaaet til Ro, saa sad hun bøjet over sit Sytøj til langt ud paa Natten; jeg laa da gerne vaagen og betragtede hende, og det var ikke sjældent, at jeg saa en Taare løbe ned ad den furede Kind, hun græd ikke over sin trange Skæbne, men over

sine smaa Børn, som i den tidlige Alder maatte bort fra hende og Hjemmet. Naar det saa blev hen ad Midnat, krævede Træthed og Søvnen sin Ret, og hun maatte gaa til Ro, men det var tit og mange Gange, at hun endda maatte vaage, naar de smaa var syge, hvad de tit var paa Grund af den mangelfulde Pleje, de fik. Saa maatte hun ligge i den lange, mørke Nat og vugge de smaa Stakler ved sit Bryst. Saa snart Dagen gryede, maatte hun paa Benene og lave Mad til os alle. Fader skulde have Mad med paa Arbejde, de store Børn skulde have Mad med i Skole; vi, der var hjemme hele Dagen, skulde ogsaa have noget, thi vi var jo for smaa til selv at lave noget. Naar saa alt dette var besørget, skulde hun have os op og have os alle vasket, saa fik vi hver et Stykke Brød med Sirup smurt paa, og naar saa Fader, Moder og de store var gaaede, saa gik vi smaa i Seng igen, og der laa vi arme saa og skyttede os selv. Et gammelt Ord siger saa smukt: „Hvad er et Hjem uden Moder!“ Men nogenlunde gik det da, saa længe baade Fader og Moder kunde tjene Penge, men min stakkels Moder var snart udslidt, og en sen Aften kom min Fader hjem med hende, syg og bleg; hver Gang hun hostede, kom der en Blodstrøm ud af hendes Mund, hun kom i Seng, og mange trange Dage paafulgte. Her laa denne stakkels fattige Kvinde paa sit Leje og svævede mellem Liv og Død uden at kunne røre sig; hun led af Blodstyrtning. Lægen gav intet Haab, han beordrede kraftig Mad og kraftig Vin at drikke. Jeg husker, hvor ulykkelig min Fader blev, da Lægen gav sine Ordre. Min Moder skulde hver Dag have to Æg samt Maltekstrakt og Portvin; hvor skulde han skaffe det fra, han maatte jo blive hjemme fra sit Arbejde for at passe sin syge

Hustru og de smaa Børn; den godhjertede Læge gav ham da Penge til Hjælp, ellers fandtes der ingen Hjælp undtagen Fattigvæsenet. Min Moder svævede længe mellem Liv og Død, men efter Maaneders Forløb begyndte hendes Tilstand at blive bedre, og vi fik nu atter Haab om at se Moder rask igen, men ak, hun blev aldrig mere den, hun før havde været; hun var bleven baade legemlig og aandelig nedbrudt, hun gik aldrig mere ud paa Arbejde, men maatte holde sig i den fattige Stue, dog maatte hun paa en eller anden Maade hjælpe til at tjene til Livets Ophold, hvorfor hun tog nogle Plejebørn til sig. Hun havde da gerne to ad Gangen, og med dem og hendes egne Børn blev der en ret anselig Flok. Nu gik der mange, mange Aar, hvor hun aldrig kom udenfor Hjemmet, ene sad hun der i den lille Stue med alle de smaa, borte fra Verden med alle dens Glæder og Sorger; kunde det da undre, at hun til sidst blev indesluttet og undertiden pirrelig, men hvordan hun end var, saa syntes jeg dog, hun var den bedste Kvinde i Verden. Jeg har set min Moder som en ung, smuk Kvinde, og jeg har set hende gammel og rynket, men altid har hun staaet for mig som den skønneste i Verden, altid syntes jeg, at hendes Øjne var saa milde, at hendes Ansigt var som en Engels, hvor elskede jeg hende over alt paa Jorden. Naar hun om Aftenen sad bøjet over sit Sytøj og nynnede:

Jeg sidder i Hjemmet saa stille
og pusler med mine Smaa,
saa mangen en Taare maa trille,
naar ingen ser derpaa,

da lovede jeg mig selv, at naar jeg engang blev stor, da skulde min Moder komme til at leve som

en Prinsesse, men ak, jeg har desværre ikke holdt Ord. Da jeg blev ældre, mærkede jeg, at det stod ikke i min Magt.

Jeg vil nu gaa over til at fortælle lidt om min Fader. Jeg husker ham først som en ung, middelhøj, rank, smuk Mand, som havde Tillid til Livet og elskede sin Hustru og sine Børn, men Livets Storme gjorde snart sin grumme Virkning paa ham, de gjorde ham til en haard Mand, han mærkede, at Livet for ham kun kunde gaa igennem en bøjet Ryg og en træt Arm. Smilet forsvandt næsten fra hans Ansigt og om hans Mund lagde der sig et haardt Træk. Det første Sted, jeg husker han arbejdede, var paa en stor Herregaard, som ejedes af en Grev Ahlefeldt Laurvig. Slottet var omgivet af store Skove og Haver, hvorigennem en stor Aa rislede, i Aaen sejlede de unge Adelsmænd og de jagede med deres Bøsser i Skoven efter det stolte Vildt. — I Haven kunde man Dagen lang høre munter Latter af unge, glade Mennesker, men uden for Slottet paa Avlsgaarden saa man en skrigende Modsætning til alt dette glimrende Liv; der arbejdede for en ringe Betaling Arbejdsfolkene under Opsyn af Forvaltere og Ladefogeder, og det var ikke saa sjældent, at der vankede Knubs til dem, der ikke var raske nok i Vendingen. Var de ikke tilfredse, kunde de jo gaa, saa fik de jo nye. I den Tid, min Fader arbejdede paa denne Gaard, var det, at den store Arbejderbevægelse tog sin Udbredelse. Med raske Mænd i Spidsen gik denne Bevægelse rundt i Danmark og kom ogsaa til vor Egn, og mange af de stakkels forslidte Mænd hørte med Begejstring paa de Foredrag, der blev holdt, og der blev hurtig dannet en socialdemokratisk Forening. Alle Arbejdere der paa Egnen mær-

kede, at her var der noget, som vilde værne om dem, og alle som en meldte sig ind i denne Forening. Men de store ved jo altid at sætte en Stopper for de smaas Opstand, de blev hurtig enige om, at den Forening skulde kvæles, og en skøn Dag, da ingen tænkte paa noget ondt, blev der sagt til alle Arbejderne, at enhver, som ikke vilde melde sig ud af denne Forening, havde at forlade Gaarden; nogle unge Mænd, som ikke sad inde med nogen stor Familie og som endnu ikke vare udslidte, forlod Gaarden; men de ældre, hvoriblandt min Fader var, maatte love Bod og Bedring, og efter denne Strid blev Forholdene ikke bedre paa Gaarden. Den stolte Greve vilde vise det simple Folk, at han kunde køre dem i stramme Tøjler; var der Rigsdagsvalg, befalede han sine Folk at stemme paa den Kandidat, som hørte til hans Parti, og de stakkels underkuede Arbejdere turde ikke andet end lystre Ordre, skønt det selvfølgelig var dem meget imod, og senere var saa baade Greven og hans Arbejdere til Spot for andre, idet Vittighedsbladene skrev om dem og tegnede Greven af som en Hyrde, der trækker af med en Flok Faar. Da Høstens Tid kom, lod Greven sit Korn staa og raadne paa Marken, fordi han ikke vilde have socialdemokratiske Arbejdere, og han kunde ingen andre faa. Under dette strenge Regimente arbejdede min Fader i mange Aar, og enhver kan jo tænke sig, at der paa et saadant Sted ikke kunde lægges Glæde i Arbejdet; trods dette passede han dog sit Arbejde punktlig fra den tidlige Morgen til den sene Aften, for at tjene den lille Dagleje, som sjældent kunde slaa til, naar han skulde købe ind til Huset. Mange Børn og megen Sygdom i Familien, daarlige Arbejdskammerater og en streng Arbejdsgiver var alt,

hvad han saa i Livet. Kunde det da undre, at der til sidst lagde sig en Sky over hans ellers saa klare Pande; han blev en af dem, der sætter haardt mod haardt, og det gik da ikke sjælden ud over hans Familie, han fandt næsten Fjender i alle Mennesker, ingen blev hans Ven, hans Dom var haard over alle, baade ude og hjemme, det fik vi Børn at føle; naar vi havde gjort noget galt, straffede han os haardt, hvorfor vi sjælden som smaa kunde lide ham, men ønskede, at han aldrig var hjemme.

Nu vil jeg forlade min Fader en Stund og fortælle lidt om mig selv og mit Liv i Hjemmet. Jeg var ikke nogen stor eller velvoksen Dreng, og Folk var vist nok tilbøjelige til at tro, at jeg var lidt tumpet; jeg var ingen smuk Dreng, men mager og kantet, store Hænder og Fødder og ranglet Krop, det eneste, som jeg husker, at Folk har beundret hos mig, var mine Øjne, de var store blaa og drømmende, og jeg saa altid paa Folk, som vilde jeg se dem lige ind i Sjælen Jeg var ikke som andre Børn, der legede støjende og muntre Lege, jeg vilde helst gaa alene omkring. Skoven var min bedste Legeplads; fra Morgen til Aften kunde jeg vandre ene omkring i Buske og Bregner, og saa hørte jeg en hel anden Verden til. Smykket med Grønt fra Top til Taa, med en af min Faders gamle Hatte paa Hovedet, Spyd og Kniv af Træ hang omkring mig. Jeg kunde ogsaa til Tider tænke mig selv som en stor Kunstner, saa tog jeg en gammel Stol og en Æske med Farvelade og vandrede stolt ud i Skoven og sad tit derude i flere Timer og malede Billeder af Skoven, Aaen og vort gamle Hus; min største Lyst var da ogsaa at blive Maler, men jeg blev det aldrig. Da jeg var syv Aar gammel, skulde jeg i Skole, hvilket jeg var

glad ved, og det tror jeg, at alle fattige smaa Børn er, thi i den finder de næsten et Hjem, der er de fri for de smaa Søskendes Skrig og Skraalen, der har de Tid til at lege et Par Gange om Dagen. I det første halve Aar, jeg gik i Skole, gik det godt fremad med mig, jeg var ikke tungnem og havde stor Lyst til at lære noget, særlig da jeg havde en lille Kammerat paa samme Alder som mig selv, som kappedes med mig, men jeg kom hurtig til at forsømme min Skole. Da jeg var syv et halvt Aar kom jeg

ud at tjene.

Min første Tjeneste var paa en Gaard i Nærheden af mit Hjem, og der havde jeg det temmelig godt. Jeg husker endnu den første Maj, da min Moder gik med mig ned til Gaarden; jeg var ikke særlig ked af det, men jeg mærkede alligevel, at det ikke var noget godt, jeg der gik ind til, og da min Moder sagde Farvel til mig, kunde jeg mærke, at der kom noget tykt og kvælende op i min Hals, men da hun var gaaet, gik jeg temmelig glad til min Gerning. Jeg blev straks sendt ud i Marken med et Kobbel Køer, der var ialt fjorten Malkekøer foruden Ungkvæg, men trods min unge Alder og min spinkle Størrelse klarede jeg mig godt og fik ofte Ros for min Paalidelighed. Der var meget at bestille i min første Plads, men jeg blev dog behandlet temmelig godt, og jeg havde ogsaa Lov til at løbe hjem til min Moder engang imellem, og den Ros jeg fik af andre og min Moders kærlige Ord gav mig Mod og Lyst til mit Arbejde. Men Skole passede jeg ogsaa nogenlunde, men der blev jo ikke saa megen Tid til at læse, og det begyndte

da ogsaa saa smaat at gaa tilbage, men jeg trøstede mig med, at jeg skulde hjem til Vinteren, og saa skulde der rigtig tages fat paa Læsningen. Den første Tid, jeg var ude i Marken ved Kørne, gik det godt, men jeg begyndte snart at mærke, at det dog alligevel var bedre at være hjemme ved Moder; om Søndagen var jeg særlig ked af det, naar jeg saa andre Drenge gaa pyntede og lege. Det var i Grunden heller ikke saa sært, om jeg var ked af det, naar man husker paa, at jeg kun var syv og et halvt Aar gammel, den Alder, da Børn har bedst af lidt Frihed. Jeg maatte op om Morgenen, naar Klokken var fire, og fik sjælden fri om Aftenen før den var ni; ethvert Menneske vil vel give mig Ret i, at det var for lang Arbejdstid til saadan en lille Fyr, men den Gang var der nu ingen, som syntes, at det var for meget. Min Fader havde selv haft samme Skæbne, og han kunde ikke indse andet, end det var noget jeg havde godt af; han taalte heller ikke, at andre var utilfreds med mig; hvis nogen klagede over mig, gik det haardt ud over mine Rygstykker. En Gang fik han mig at se ude i Marken i Trætte med Malkepigen, som havde moret sig med at drille mig, hvorfor jeg blev bitterlig vred og derfor ikke vilde hjælpe hende at trække Mælkevognen hjem; hun tog sig det ikke saa nær, men trak selv af med den, men da hun var kørt, sprang min Fader til og gav mig en ordentlig Dragt Prygl og tvang mig til at løbe saa stærkt jeg kunde for at indhente hende, selv løb han bag efter og gav mig af og til et Stød, saa jeg gik over paa Næsen; saadan gik det et Stykke, indtil jeg udmattet, forgrædt og forslaaet sank om og blev liggende, Blodet stod mig ud af Munden, jeg lukkede Øjnene og ventede paa en ny

Overhaling, men da han saa, at Blodet strømmede ud af Munden paa Grund af, at han havde sparket mig i Underlivet, gik han bort og lod mig ligge; jeg kom saa lidt efter paa Benene igen og ravede hjemefter som en drukken Mand. Da jeg naaede Byens Gadekær vaskede jeg Blod og Snavs af mig og gik saa ind paa Gaarden, hvor de ikke kunde forstaa, hvor jeg var bleven af; de kunde straks se paa mig, at der havde været noget i Vejen med mig, og da de spurgte, hvad det var, sagde jeg Sandheden; jeg kendte den Gang ikke til Løgn, og de ynkedes over mig og lod mig gaa i Seng den Eftermiddag. Nu begyndte det at lakke mod Efteraaret, og til November skulde jeg jo hjem igen; jeg begyndte at tælle Ugerne og Dagene og til sidst Timerne til den Dag, da jeg skulde rejse; jeg syntes, at Tiden gik saa langsomt, men endelig kom Dagen; jeg fik ti Kroner og en ny Kasket med mig hjem. Jeg var nu hjemme i ca. tre Maaneder, men saa var der en Bonde, som en Dag kom til at tale med Fader og fik mig fæstet for et Aar, han boede en god Mils Vej fra mit Hjem. Min Moder var meget ked af det, og det var jeg ikke mindre; jeg havde nu lært, at det ikke var det bare Spøg at komme ud og trælle for Bønderne, men der hjalp selvfølgelig ingen Taarer eller Klagen, jeg maatte af Sted, da Bonden kom med en stor Markvogn og hentede mig. I Forældre, som Gud har velsignet med smaa Børn, anraaber jeg om ikke at sætte dem ud i Verden i en saa spæd Alder, ak, de smaa Stakler hører og ser ikke andet end Skub og Stød og haarde Ord; jeg har hørt mange, som har sagt, at de har godt af at komme ud og lære at bestille noget, men jeg tror nok, at jeg tør sige, at det er en meget daarlig Opdragelse

at give Børn; de Børn, som kommer saa tidlig ud i Verden, bliver altfor tidlig gamle, og jeg har lovet mig selv, at aldrig skal mine Børn saa længe de gaar til Skole, komme ud fra Hjemmet, om jeg saa skal arbejde nok saa haardt. Jeg kørte saa med Bonden hjem, og de første Dage, jeg var der, var de særdeles venlige imod mig, men jeg fik snart Kærligheden at føle. Bonden havde en hel Masse store Drenge, som blev Aarsag til alle mine Pinsler, de haanede mig alle Vegne, hvor de kunde, og Vreden løb saa gerne af med mig, saa jeg fo'r ind paa dem og gav dem en Dragt Prygl, saa løb de ind og klagede over mig til deres Moder, og jeg fik Klø. Da vi naaede Foraaret, skulde Køerne ud paa Marken, der laa en halv Mil fra Gaarden; der ude blev jeg saa den meste Tid af Sommeren, og min Skole fik jeg ikke Tid til at være meget i, og hjem til mine Forældre kom jeg tre Gange hele Sommeren. Ude i Marken var der en hel Masse andre Drenge, som alle var et Par Aar ældre end jeg; de var nogle stygge Drenge, af hvem jeg ikke lærte noget godt af dem lærte jeg at ryge Tobak og at skraa og bande, jeg lærte at forsømme min Gerning. Det var en Dag, at alle Drengene samledes til Leg ved Stranden og det gik lystigt til hele Eftermiddagen, ingen tænkte paa de stakkels Kreaturer, som stod hele den varme Dag og ingen Føde fik. Da Aftenen kom og de andre gik hjem, blødte mit Hjerte over de stakkels Køer, og jeg gav dem Vand og Æde før jeg drog hjem med dem; da jeg saa var kommen hjem, var det to Timer senere end ellers, og Pigen, som skulde malke, var vred, og Bonden ogsaa. Jeg kom saa i Forhør og bekendte det hele, saa fik jeg en Dragt Klø og ingen Aftensmad. En anden Gang var jeg træt og

udmattet falden i Søvn ude i Marken, da Manden kom derud, han tog da en Kæp fra Hegnet og lod den danse paa mine Rygstykker, saa længe der var noget tilbage af Kæppen. Efterhaanden som Tiden gik, begyndte jeg at hade alle Mennesker, jeg saa i alle en Tyran, som kun pønsede paa at slaa mig; den eneste, som var kærlig og god imod mig, var min Moder, og hun var ogsaa den eneste, jeg holdt af, og dog saa jeg hende saa sjælden.

Fuld af Utøj og Snavs.

Jeg kom hjem en Gang hver anden Maaned; saa fik jeg fri fra Middag og skulde tilbage igen til Aften, saa kunde jeg, naar jeg skyndte mig, faa to Timer at være hjemme i, saa min Moder fik sjælden Tid til at efterse alt mit Tøj; jeg var egentlig ogsaa fæstet paa den Maade, at min Husmoder skulde efterse mit Tøj, men det blev hurtig glemt, og jeg gik og groede helt hen i Snavs; jeg vaskede mig sjældent og gik altfor længe ad Gangen med mit Linned. Følgerne blev da ogsaa, at jeg tilsidst fik Utøj, og da de mærkede det paa Gaarden, blev jeg en Søndag jaget paa Porten; jeg bad længe for at faa Lov til at blive, men de væmmedes ved mig og jog mig bort. Saa vandrede jeg da mod Hjemmet, og alle de underlige Tanker, der kan gaa gennem saadan en lille Fyrs Hjerne, gennemfo'r mig. Jeg vidste, at naar jeg nu kom hjem, saa fik jeg mange Klø af min Fader, og jo nærmere jeg kom Huset, jo mere angest blev jeg og turde tilsidst slet ikke gaa ind. Den første Nat sov jeg i Landevejsgrøften; om Morgenen kunde jeg ikke holde det ud

længere for Sult og Kulde, men sneg mig ind og krøb op paa Loftet; der sad jeg saa til op paa Dagen, saa gik jeg ind til min Moder, som blev angst, da jeg fortalte hende, hvad der var sket; hun fik mig vasket og renset, og saa havde jeg kun min Faders Klø at vente paa, han blev da ogsaa meget vred og gav mig en ordentlig Omgang, men da det var forbi og jeg var kommen i Seng, var jeg alligevel lykkelig over, at jeg var kommen hjem igen; men det varede ikke længe, før jeg kom ud igen for aldrig mere at komme hjem.

Jeg maa bede Læseren undskylde, at jeg gør et lille Spring i min Fortælling, da denne Bog ikke kan tillade saa megen Plads, som jeg i Grunden skulde have. Jeg naaede saa den længe ventede Alder, da jeg skulde konfirmeres, jeg havde da allerede tjent i seks Aar af mit Liv. Min Konfirmation var noget af det smukkeste, jeg synes at have været med til; jeg var nu bleven mere slank og fyldig, mine Øjne straalede af Glæde og Lykke, jeg havde faaet noget pænt Tøj paa og et Ur, og enhver kan vel tænke sig, at jeg var i den syvende Himmel. Nu skulde ingen mere prøve paa at tyranisere mig, nu var jeg naaet den Alder, da jeg kunde bide fra mig, og Ve over den, der vovede at fortrædige mig. Efterhaanden som jeg blev større, blev jeg en haard Krabat, alt og alle vilde jeg træde under Fødderne, men det gik for det meste ud over mig selv, jeg blev da ogsaa snart umulig hos Bønderne, som ikke taalte mine Grovheder, men det var jeg heller ikke saa ked af, thi jeg hadede dem af mit ganske Hjerte, hvilket jeg for Resten gør endnu. Jeg drog ud paa al Slags Arbejde, og fandt ikke den bedste Slags Kammerater, men dog syntes jeg godt om dem, thi de saa paa Kapi-

talisterne lige som jeg selv, og var selv haarde og grusomme som jeg, men deres Drikkeri kunde jeg ikke være med til. Min Fader var bleven Afholdsmand, og jeg saa, hvilken Lykke det gjorde i mit Hjem, han gik hurtig fremad og købte sig et nyt Hus. Jeg besluttede at gaa varsomt frem med mine Penge, men jeg var jo kun saa ung, og Uheld har stadig fulgt mig. Efter nogle Aars Forløb besluttede jeg at rejse

til Odense,

jeg tænkte mig der at bryde mig en Livsbane, men det er ingen let Sag for en Landboer at komme til en By, og havde jeg ikke der haft en Onkel, som stadig hjalp mig, saa var jeg vist bleven nødt til at vende Næsen mod Landet igen, men han hjalp mig til noget Arbejde og har stadig hjulpet mig med Raad og Daad, hvor han har kunnet. Nu arbejdede jeg i Byen og der var jeg rigtig i mit Es, jeg tjente gode Penge og fik mig samlet lidt sammen, men saa kom Vinteren og jeg blev arbejdsløs. det havde jeg ikke prøvet før; jeg turde ikke blive i Byen og besluttede da med en Kammerat at rejse, min Onkel var imod det, men her vilde jeg raade mig selv. Jeg tog mine sammenskrabede Penge med og drog af Sted.

I Hovedstaden.

Jeg drog nu med min Kammerat en sen Vinteraften ad København til; vi var begge fra Landet og gjorde os ingen Tanke om, hvad der kunde vente os i den store Hovedstad, vi var ved godt

Mod og havde begge Penge paa Lommen. Nattoget drog med rasende Fart hen over den snedækte Slette, min Kammerat faldt i Søvn og jeg sad og saa ud ad Vinduet; det var, som det ilende Tog gav mine Tanker Fart, jeg tænkte paa mine kære derhjemme, som ikke vidste, hvor jeg var i Verden; jeg tænkte paa min Fremtid og paa min Fortid og jeg syntes, at jeg i Grunden var et af de Mennesker, som altid er tilovers. Jeg vilde gerne elske andre, men kom snarere til at hade i Stedet for. Jeg havde en Gang elsket en Pige med hele mit Hjerte, dybt og inderligt som en ung Mand kan elske, det var, medens jeg var paa Landet; jeg kendte den Gang ikke de elendige Kvinder, som for Guld kan forkaste den, de egentlig holder af, min Kæreste var en af den Slags, og en ung, lapset Gaardmandssøn tog hende fra mig og gjorde hende ulykkelig. Hende kom jeg nu til at tænke paa, og jeg fik Taarer i Øjet af Bitterhed. Men paa engang blev jeg revet op af mine Drømmerier ved Raabet København, jeg fik min Kammerat vækket og vi stavrede ud paa Gaden, hvor vi snart hverken vidste ud eller ind; vi fik saa fat paa en Droskekusk, som for en god Betaling kørte os til et elendigt og snavset Hotel. Her købte vi os noget Aftensmad og gik i Seng og sov til næste Dags Middag, saa stod vi op og gik ned for at faa noget at spise. Værten var Tysker, en venlig og snedig Ræv, han behandlede os meget høfligt, men lo af os bag vor Ryg, han kunde nok se, at vi var fra Landet. Da vi havde spist, gik vi ud at søge Arbejde og traskede den store By igennem paa Kryds og Tværs, men vi mærkede snart, at vi havde forregnet os. Arbejde var umuligt at faa i København,

vi vilde dog vente lidt og se Tiden an, og saa gik vi omkring i Byen og saa os om.

Mellem Bondefangere og Skurke.

Der var meget i den store By, som interesserede os, og uden at vi rigtig vidste af det, var vore Penge svunden slemt ind; min Kammerat var særlig godt tilfreds med Københavnerne, han syntes, at de behandlede os saa pænt og venlig, han kunde ikke forstaa, at det var Enfoldighed og Penge, som var Skyld deri, og engang gik det ham ogsaa galt, da han uden mig var gaaet ud og kom til et Sted, hvor han ikke var kendt, han spurgte da et Par pæne Herrer om Vej, og de var straks rede til at gaa med ham, de kom saa igennem en af Byens skumleste Gader og her bød de ham ind paa en Genstand; han gik med, saa begyndte han at spille Kort med dem, og tilsidst blev han saa omtaaget, at han vidste hverken ud eller ind, før de af Værten blev smidt ud paa Gaden og de andre forlod ham, saa begyndte han at samle sine Tanker for at finde hjem, hvad ogsaa lykkedes ved Hjælp af en Natbetjent. Den næste Morgen opdagede han til sin Skræk, at alle hans Penge var forsvundne, han gik saa til Politiet og meldte, hvad der var sket, men de kunde ikke hjælpe ham, da han ikke vidste, hvor han havde været eller hvorledes de Herrer saa ud, han havde været sammen med. Nu maatte der ske en Forandring med vort Forhold, da det kun var mig, der havde Penge, og det var endda ikke mange. Vi betalte vor Regning paa Hotellet og vilde gaa paa Banegaarden. Paa Vejen

derhen gik vi ind i en billig Restauration for at købe os noget Mad, da vi saa var ved at være færdig, kom der to Herrer ind, som præsenterede sig som dem, der den foregaaende Dag havde vist min Kammerat Vej, og da han hørte det, blev han rasende og yppede Klammeri med dem, og det kom til Slagsmaal. Jeg sad længe tavs og saa derpaa, indtil Værten og en anden kom Skurkene til Hjælp og slog min Ven til Jorden. Nu sprang jeg op og fo'r ind paa dem, men de fik ogsaa snart mig overmandet, to af dem laa oven paa mig og var lige ved at kvæle mig, da jeg med eet gjorde et uventet Udfald og rystede dem af mig, nu greb jeg en Flaske, som stod paa Bordet, og slog til alle Sider med den. Den knustes og med den skaarede Stump i Haanden slog jeg to Mand til Jorden. Nu blev Værten bange og telefonerede til Politiet, jeg greb min Kammerat i Armen og sprang ud af Døren, saa løb vi saa stærkt vi kunde hen paa Banegaarden, men hvem kan skildre min Skræk, da jeg mærkede, at min Pung var væk; vi turde dog ikke betænke os længe, da vi var bange for Politiet, men sendte vort Tøj med Banen og løb saa hurtigt vi kunde ud af Byen efter Roskilde til.

At betle for sit Brød.

Da vi var komne ud paa Landevejen, begyndte vi at tænke over Situationen, det var ved at mørkne og vi havde ingen Penge og ingen Logis, men vi mente, at vi godt kunde fortsætte ud ad Landevejen hele Natten. Vi blev dog snart baade trætte og sultne, og sank da om i Grøften og faldt i Søvn.

Ud paa Natten vaagnede vi halvdøde af Frost og Kulde, saa gik vi videre til vi naaede en Gaard, der krøb vi op paa et Høstænge og der kunde vi nogenlunde holde Varmen. Den næste Dag tvang Sulten os til at gaa ind i en Gaard og bede om et Stykke Mad og tilsidst maatte vi ogsaa bede om Penge for at komme med Færgen over Storebælt. Mange haarde Dage maatte vi prøve i den Tid, thi det gik kun langsomt fremad, da vi gik omkring i Byerne for at tigge Penge og Mad, og det var mange Gange, vi blev smidt ud, saa snart vi kom ind, men tilsidst kom vi dog med Færgen over til Fyen, og nu fik jeg mere Mod, nu var jeg kommen tilbage til min kære Fødeø igen. Med raske Skridt gik det frem ad den brede Landevej og ikke længe efter var vi hjemme.

I Odense igen.

Nu begyndte det at blive Foraar igen og vi glædede os til, at vi snart skulde til at arbejde. Det var selvfølgelig min Onkel, som jeg tyede til, da jeg kom tilbage, og han hjalp mig da ogsaa saa godt han kunde, han gav mig noget at spise og fik mig vasket, klippet og barberet, thi jeg var oven paa den Tur kommen til at se farlig ud. Det varede alligevel noget, før jeg fik Arbejde igen, og jeg var ikke langt fra at tabe Modet, men langt om længe fik jeg Arbejde og jeg arbejdede længe og haardt for atter at komme paa ret Køl. Jeg blev nu Murarbejdsmand og Dagen lang maatte jeg slæbe Sten op af de lange Stiger, saa Sveden sprang, men her tjente jeg noget, og Penge trængte jeg til.

Saaledes arbejdede jeg et Aars Tid, da jeg en Dag faldt ned fra tredie Sal i en Bygning og næsten knuste den ene Arm, og siden har jeg saa at sige ikke været til noget. Smerter har jeg haft i Armen siden, saa snart jeg skulde arbejde, og Gigten har hjemsøgt mine Ben. Jeg tog for tidlig ud paa det haarde Arbejde, og ligesom jeg blev for tidlig voksen blev jeg ogsaa for tidlig gammel.

Her slutter min lille Fortælling, og jeg vil gerne bede den kære Læser ikke at dømme den for haardt, mine Evner er jo ikke store til at skrive Fortællinger, men skulde det ske, at jeg en anden Gang igen skulde gribe til Pennen og skrive en anden Fortælling eller gøre denne Fortælling større, saa vilde jeg gerne bede Læseren om at have mit Navn i en venlig Erindring.

Axel Madsen.